

זמנים

סקירה ותמצית של הלכות ווסתות, הלכה למעשה,
כולל לוח מיוחד לרישום תאריכי הפרישה.

ע"פ פסקי גדולי ישראל שבדורינו ומתאים גם לנוהגים ע"פ מרן השלחן ערוך

הרב ירוחם פישל הלוי ג'ייקובס
(03) 9600139
RabbiJacobs@FamilyPurity.com
www.FamilyPurity.com

הרב בנימין כהן
מח"ס שו"ת דברי בנימין, שו"ת שושנת בנימין
ת.ד. 34 רמלה

יום ג י"ד כסלו תש"ע

הסכמה

ראה ראיתי את הקונטרס החשוב שחיבר ידידי הנכבד הרה"ג הרב ירוחם פישל הלוי ג'ייקובס, והוא ליקוט הלכות מוסבר בטוב טעם בדיני טהרה, הפסק טהרה, שבע נקיים, ווסתות וכו', הערוכים לפי פסקי מרן השלחן ערוך רבינו יוסף קארו זיע"א ושאר הפוסקים, כפי מנהג הספרדים ועדות המזרח, ולפעלא טבא אמינא יישר חילו לאורייתא, וכבר המליצו ואמרו "לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו". ויהי רצון שתשרה הברכה במעשי ידי וימשיך לזכות הרבים בחבוריו היקרים.

ולראי"ה באע"הח יום הנ"ל,
הרב בנימין כהן

להלן רשימה חלקית של הסכמות גדולי ישראל ובתי דין שלי"טא המופעים בשאר ספרי הלכה של המחבר:

כב' הרבנים שלי"טא: שלום משאש (רה"ר ואב"ד ירושלים), בנימין אדלר (רב ומו"צ בעיה"ק), זלמן נחמיה גולדברג (חבר בית הדין הרבני ירושלים), דוד מאיר דרוקמן (רב עיר קרית מוצקין), מאיר מאזוז (ראש ישיבת כסא רחמים, ספרדית), בנימין יהושע זילבר (רב ומו"צ בני ברק). אגודת הרבנים דארצות הברית וקנדה.

וסתות - הסבר המושג

בזמן המחזור החודשי¹, כידוע, נאסרים מן התורה יחסי-אישות. בנוסף לכך נאסר גם מגוון רב של יחסים המקרבים באופן רגשי את בני הזוג², כגון: נגיעה, הושטה, שכיבה במיטה אחת, ישיבה על ספסל אחד וכדומה. יש מהם שאסורים מן התורה ויש האסורים מדרבנן, כמבואר באריכות בספרים העוסקים בנושאים אלו. חובה על כל א' להתעדכן בפרטי דינים אלו.

בהתבסס על הפסוק "והזרתם את בני ישראל מטומאתם" (ויקרא ט"ו ל"א), הנהיגו חכמינו³ ז"ל חיוב פרישה בזמנים שבהם צפוי להגיע המחזור, וזאת כדי למנוע קיום יחסים בזמן הופעתו. זמנים אלו נקבעים אך ורק על פי חז"ל, ואינם נתונים לשיקול דעתנו.

השיטה

רושמים מידוי חודש את תאריך תחילת המחזור. למעשה, רבים מגדולי הפוסקים⁴ מחייבים דווקא רישום בכתב, וכך המנהג היום.

שלושה תאריכים לחשש מחזור

קיימים גורמים שונים, שלדעת חכמי התלמוד, נודעת להם השפעה על זמן תחילת המחזור ומחייבים בחיובי פרישה. אנו בחרנו להתמקד בדיני ה"וסתות שאינם קבועים" ששכיחותם רבה יותר כיום. הילכך נתיחס להלן לשלושת הגורמים, שלדעת חז"ל אמורה האשה לחשוש להם אם וסתה אינו קבוע.

כאשר ישנה סדירות מסוימת בתאריכי הוסתות עשויה התופעה להצביע על "וסת קבוע" - עובדה שנודעת לה משמעות הלכתית מיוחדת. לכן חשוב לדעת שאם מבחינה בסדירות כל שהיא, יש לשאול רב, המתמצא בדינים אלו, כיצד לנהוג. עיין בסוף החוברת - "קביעות ווסת".

פירוט התאריכים

1) מחזור של שלושים יום

אמרו חז"ל⁵ שאצל רוב הנשים עשוי המחזור להופיע בהפרשים של שלושים יום מראייה לראייה. יום זה נקרא **עונה בינונית**⁷, וי"א שעונה בינונית היא היום השלושים ואחד⁸. בעונה בינונית פורשים יממה שלמה⁹ - דהיינו לילה והיום שלאחריו, וי"א שפורשים עונה אחת¹⁰. בכל אלו, כל אחד יברר מנהג עדתו.

2) מהלך הירח

הירח משפיע על הופעת המחזור שעשוי להופיע באותו תאריך עברי¹¹ בכל חודש המייצג את מהלך הירח (כידוע, החודש העברי נקבע ע"פ מהלך הירח). תאריך זה נקרא **וסת החודש**. בווסת החודש פורשים עונה אחת¹².

3) הפרשי זמן שווים

וסתה של האשה עשוי להופיע בהפרשי זמן שווים מתחילת ראייה אחת לתחילת ראייה הבאה¹³. הפרש זמן זה נקרא **וסת הפלגה**. בווסת הפלגה פורשים עונה אחת¹⁴.

יצוין, שיש הנוהגים לפרוש עונה אחת¹⁵ לפני הימים הנ"ל, וכל אדם יברר מנהג עדתו.

* **עונה** פירושה חצי יממה. עונת לילה = משקיעת החמה עד להנף החמה. עונת היום = מהנף החמה עד לשקיעת החמה¹⁶.

מהות הפרישה

בנוסף לאיסור קיום יחסי-אישות בתאריכים הנ"ל ראוי ונכון להחמיר ולפרוש גם מדברים הבאים¹⁷:

- חיבוק ונישוק
- מגע של חיבה
- שינה במיטה אחת

שאר ההרחקות הנוהגות בנידה, כגון: הושטה, אכילה מכלי אחד ושתיית שירי כוס אינן חלות בימים אלו כל זמן שלא ראתה¹⁸.

בדיקה

זמן

בימים הנ"ל חייבת האשה לערוך בדיקה פנימית לראות אם המחזור אמנם החל¹⁹. כיצד? אשה שאין לה וסת קבוע ואין לה שעה קבועה לראות²⁰ בודקת בדיקה פנימית ויסודית בתחילת העונה שחוששת בה ובסופה²¹. יש ממליצים לשים "מוך דחוק", לאחר בדיקה הראשונה, שימצא כל אותה עונה. יש שבתבו שבמקום "מוך דחוק" אפשר לשים טמפון, או במקרים בהם פעולות אלו יכולות לגרום לסיבוכים עקב כיווך פנימי אפשר להסתפק בלבישת בגד תחתון לבן המהודק לגוף²².

ביצוע ותוצאות הבדיקה

יש לסובב סביב האצבע בד לבן ונקי ולהכניסו בעומק המירבי באותו מקום ולבדוק היטב בכל הקיפולים והסדקים שבאותו מקום. לאחר מכן לבדוק האם אין סימני דם על הבד²³.

אם מוצאת דם חלים מיד כל איסורי נידה על בני הזוג. אין חשיבות לכמות הדם, אפילו טיפה כל שהיא²⁴ - אוסרת.

אם אינה מוצאת דם, כעבור העונה של **וסת החודש** או **וסת הפלגה**, שאינם קבועים, מותרים יחסים מלאים²⁵. אם אינה מוצאת דם כעבור היממה השלמה (או חצי יממה, כנ"ל) של **עונה בינונית** מותרים יחסים מלאים, רק אחרי שהאשה תומר בפירוש לבעלה שהיא בדקה את עצמה ונמצאה טהורה²⁶.

ובמקרה שלא בדקה?

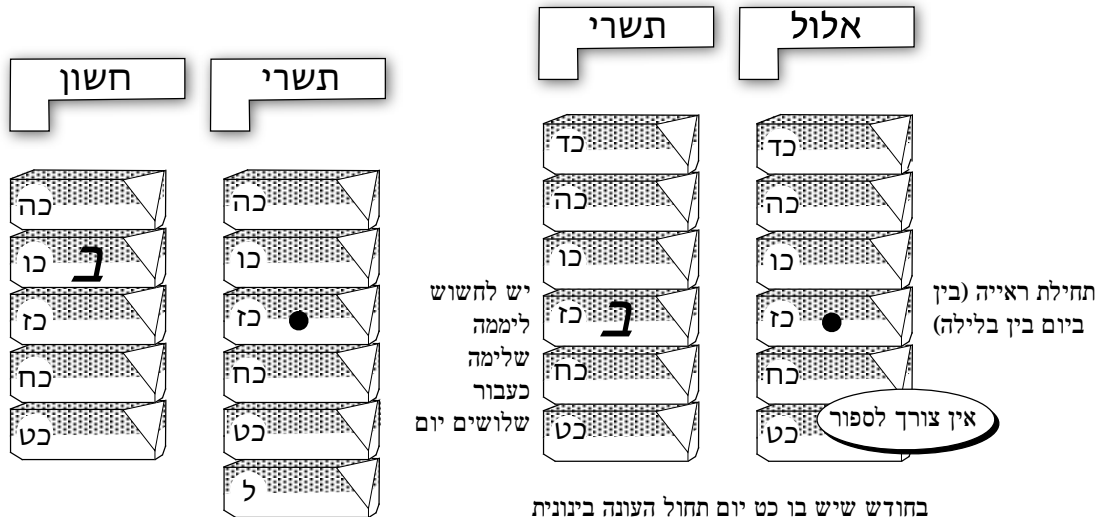
בדיעבד, אם עברה העונה של **וסת החודש** או של **וסת הפלגה**, שאינם קבועים, ולא ראתה סימנים של דם הרי היא מותרת²⁷, ויש שכתבו שמ"מ ראוי שתבדוק לפני שתשמש עם בעלה²⁸.

מה שאין כן **בעונה בינונית** אפילו עברה יממה שלמה ולא ראתה דם, או שעברה העונה של וסת קבוע (למשל וסת הפלגה) ולא ראתה, עדיין אסורים כל יחסים עד שתבדוק ותימצא טהורה²⁹.

יש לציין שחשובי הווסתות האמורים הם מראית דם-המחזור או מבדיקה פנימית³⁰ שנמצא בה דם, אבל לא מציאת כתמים³¹ על בגדיה וכיוצא בזה.

- בעמודים הבאים: דוגמאות לחישובי הווסתות לרישום התאריכים.

עונה בינונית

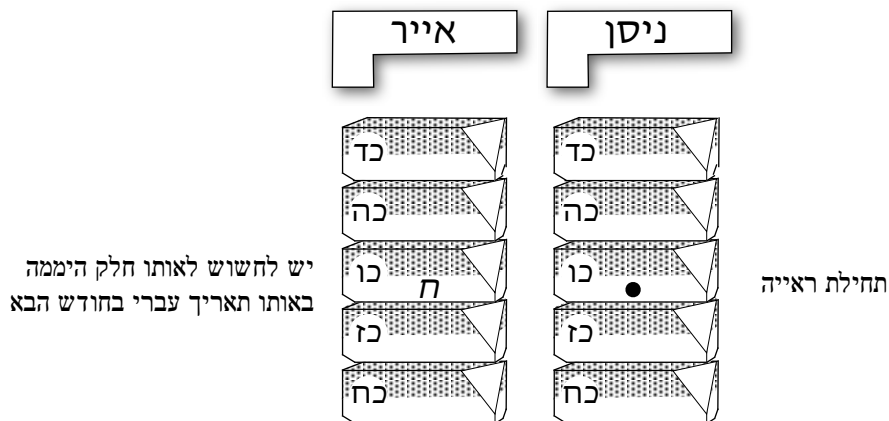

... ואילו בחודש שיש בו ל יום תחול העונה בינונית ביום ב ביממה הקודמת

בחודש שיש בו כט יום תחול העונה בינונית באותו התאריך העברי בחודש הבא...

אפשרות נוספת למציאת עונה בינונית (יום ה-30): ספירת ארבעה שבועות מיום הראייה והוספת יום בשבוע. למשל: ראתה ביום א בחודש הנוחכי - תחל עונה בינונית ביום ב בשבוע כעבור ארבעה שבועות

וסת החודש

וסת הפלגה

אייר

א	10
ב	11
ג	12
ד	13
ה	14
ו	15
ז	16
ח	17
ט	18
י	19
יא	20
יב	
יג	
יד	
טו	
טז	
יז	
יח	
יט	
כ	
כא	
כב	
כג	
כד	
כה	
כו	
כז	
כח	
כט	

בדוגמה זו: ראייה שניה החלה כעבור כ' יום מראייה ראשונה, בעונת היום. לכן, כעבור כ' יום תחשוש לעונת היום.

ניסן

א	
ב	
ג	1
ד	2
ה	3
ו	4
ז	5
ח	6
ט	7
י	8
יא	9
יב	10
יג	11
יד	12
טו	13
טז	14
יז	15
יח	16
יט	17
כ	18
כא	19
כב	20/1
כג	2
כד	3
כה	4
כו	5
כז	6
כח	7
כט	8
ל	9

יש לספור את הימים מראייה אחת לזו הבאה אחריה, ולציין באיזו עונה החל המחזור.

ושוב לספור אותם מספר ימים ולחשוש לחצי היממה.

2	כמבואר באריכות ביוורה דעה סימן קצ"ה.
3	שבועות יח:ב. ש"ך קפ"ד:ה.
4	מסגרת השולחן סימן קנ"ה סעיף קל"ב ועוד.
5	עיין רש"י על המשנה נדה י"א.
6	מחבר קפ"ט א, הגר"ז קפ"ט א, דרכי טהרה ע' טו, שבט הלוי קפ"ט ג ועוד פוסקים.
7	הנהגים ע"פ פסקי הר"מ. אליהו פורשים רק ביום השלושים (ולא שלושים ואחד), דרכי טהרה ע' 66.
8	ש"ך קפ"ט ס"ק ל. עיין בטהרת ישראל ס"ק י.
9	כו"פ ס"ק טו, שו"ע הגר"ז קפ"ט א, בדי השולחן קפ"ט ז.
10	משמע בב"ח, ונחל אשכול סימן לג בסופו. סד"ט סוף ס"ק לא שכותב דאינה חוששת אלא לעונה שראתה, שאם ראתה ביום חוששת ביום, ואם ראתה בלילה חוששת ללילה. עיין שבט הלוי קפ"ט ס"ק ה.
11	קפ"ט ב, הגר"ז ס"ק ה.
12	מחבר קפ"ד ב.
13	מחבר קפ"ד ב, דרכי טהרה ע' טו, שבט הלוי קפ"ט ורוב הפוסקים, דלא כגר"ז.
14	מחבר קפ"ד ב ושוע"ר ס"ק ה.
15	הנקראת עונת ה"אור זרוע", ש"ך קפ"ד ז. עיין דרכי טהרה ע' נח - ס, שמחמיר כ"אור זרוע" לפני עונה בינונית ווסת קבוע, וכן באשה שלפעמים רואה ביום ולפעמים בלילה.
16	שו"ע הגר"ז קפ"ד ז, ח, ט, יא ו-יב.
17	מחבר קפ"ד ב. עיין בש"ך קפ"ד ו ובט"ז קפ"ד ג לחילוקי חומרות בכל הנ"ל, ובטקסט לא חילקנו. וכל אדם יברר מנהג עדתו.
18	"לפי שהתירה התורה יחוד הנדה ראו חכמים לגזור ולהחמיר בה תוספות פרישות וזהירות בכמה דברים..גאון הצ"צ פסקי דינים קצ"ה א.
19	מחבר קפ"ד ט.
20	פתחי תשובה קפ"ד:יז.
21	דרכי טהרה ע' ס.
22	דרכי טהרה כנ"ל.
23	פוסקים.
24	מחבר ק"צ לג, נד. ש"ך ק"צ עד.
25	מחבר קפ"ד ב, ט. דרכי טהרה ע' נח.
26	מחבר קפ"ט ד, פוסקים.
27	מחבר קפ"ד ט, קפ"ט ד.
28	דרכי טהרה ע' 61.
29	מחבר קפ"ד ט וקפ"ט ד.
30	מחבר ק"צ נ"ד.
31	מחבר ק"צ נ"ד.